

Το Μεταναστευτικό σε σχέση με τη Συνθήκη Σένγκεν – Δουβλίνο 2 και Άσυλο

Του Αντιστρατήγου ΕΛ.ΑΣ ε.α ΠΑΥΛΟΥ ΜΥΡΟΓΙΑΝΝΗ
Πρώην Διευθυντού Ασφαλείας, Αντιτρομοκρατίας, Αντικατασκοπείας
Της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών

Συμφωνία του Σένγκεν καλείται η συμφωνία που υπεγράφη στις 14 Ιουνίου 1985 στην κωμόπολη Σένγκεν του Λουξεμβούργου ανάμεσα σε πέντε κράτη μέλη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΚ) (Βέλγιο, Γερμανία, Γαλλία, Λουξεμβούργο και Ολλανδία) και είχε ως στόχο την προοδευτική κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα, την καθιέρωση της ελεύθερης κυκλοφορίας για όλα τα πρόσωπα, υπηκόους των κρατών που υπέγραψαν τη Συμφωνία, καθώς και την αστυνομική και δικαστική συνεργασία. Περαιτέρω, στις 19 Ιουνίου 1990 υπεγράφη εκ νέου στο Σένγκεν η Σύμβαση Εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν, που συμπλήρωνε και εξειδίκευε την αρχική Συμφωνία. Η εν λόγω συνεργασία εκινείτο σε καθαρά διακυβερνητικό επίπεδο και εκτός του θεσμικού πλαισίου των ΕΚ, μέχρι τη θέση σε ισχύ της Συνθήκης του Άμστερνταμ 1 Μαΐου 1999.

Άλλα κράτη μέλη των ΕΚ και της ΕΕ που μεταγενέστερα υπέγραψαν Πρωτόκολλα και Συμφωνίες προσχώρησης στα δύο ανωτέρω διεθνή κείμενα ήταν η Ιταλία το 1990, η Ισπανία και η Πορτογαλία το 1991, η Ελλάδα το 1992, η Αυστρία το 1995 και η Δανία, η Φινλανδία και η Σουηδία το 1996. Ταυτόχρονα με τις τελευταίες, η Ισλανδία και η Νορβηγία—δύο κράτη τα οποία, αν και δεν ήταν μέλη των ΕΚ, εντούτοις συμμετείχαν προ πολλού (1957) στη Βόρεια Ένωση Διαβατηρίων (γνωστή και ως Σκανδιναβική Ένωση Διαβατηρίων) με τους λοιπούς σκανδιναβούς γείτονές τους— υπέγραψαν ειδική Συμφωνία με τα υπόλοιπα δεκατρία κράτη μέλη της ΕΕ που συμμετείχαν στο κεκτημένο του Σένγκεν προκειμένου να συνδεθούν και αυτά με τη Ζώνη Σένγκεν.

Στην Ελλάδα η Συνθήκη του Σένγκεν, η Σύμβαση Εφαρμογής της Συνθήκης του Σένγκεν και τα Πρωτόκολλα και οι Συμφωνίες προσχώρησης των νέων κρατών (μεταξύ 1990 και 1996) κυρώθηκαν από τη Βουλή των Ελλήνων με το Νόμο 2514/1997^[1].

Η Συμφωνία του Σένγκεν τέθηκε σε ισχύ στις 26 Μαρτίου 1995, δημιουργώντας έτσι τη Ζώνη Σένγκεν, που ενσωματώθηκε στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ την 1η Μαΐου 1999, με εξαίρεση την Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Έκτοτε το κεκτημένο του Σένγκεν εφαρμόζεται και αναπτύσσεται περαιτέρω εντός του θεσμικού και νομικού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.^[2] Η Ισλανδία και η Νορβηγία υπέγραψαν το 1999 ειδική Συμφωνία με το Συμβούλιο της ΕΕ για τη σύνδεσή τους με το κεκτημένο του Σένγκεν.

Κατά την υπογραφή της Συνθήκης Προσχώρησής τους στην ΕΕ το 2003, η Τσεχία, η Εσθονία, η Κύπρος, η Λετονία, η Λιθουανία, η Ουγγαρία, η Μάλτα, η Πολωνία, η Σλοβενία και η Σλοβακία προσχώρησαν παράλληλα και στο κεκτημένο του Σένγκεν. Το ίδιο συνέβη και κατά την υπογραφή της Συνθήκης Προσχώρησης της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας το 2005. Το 2004 υπεγράφη Συμφωνία με την Ελβετία και το 2008 Πρωτόκολλο με το Λιχτενστάιν για τη σύνδεση και αυτών των κρατών με το κεκτημένο του Σένγκεν, χωρίς τα ίδια να αποτελούν μέλη της ΕΕ. Τέλος, με τη Συνθήκη Προσχώρησής της στην ΕΕ το 2011 η Κροατία ανέλαβε την υποχρέωση να εφαρμόσει και αυτή πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν, αφότου καταστεί μέλος της Ένωσης

Κράτη μέλη της Ζώνης Σένγκεν

Μέλη της Ζώνης Σένγκεν είναι οι περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και ορισμένες άλλες ευρωπαϊκές χώρες:

Κράτη μέλη	Ημερομηνία υπογραφής	Ημερομηνία πρώτης εφαρμογής
 <u>Βέλγιο</u>	14 Ιουνίου 1985	26 Μαρτίου 1995
 <u>Βουλγαρία</u>	25 Απριλίου 2005	Σε αναστολή εφαρμογής
 <u>Τσεχία</u>	16 Απριλίου 2003	21 Δεκεμβρίου 2007 ^α
 <u>Δανία</u>	19 Δεκεμβρίου 1996	25 Μαρτίου 2001
 <u>Γερμανία</u>	14 Ιουνίου 1985	26 Μαρτίου 1995
 <u>Εσθονία</u>	16 Απριλίου 2003	21 Δεκεμβρίου 2007 ^α
 <u>Ελλάδα</u>	6 Νοεμβρίου 1992	26 Μαρτίου 2000
 <u>Ισπανία</u>	25 Ιουνίου 1991	26 Μαρτίου 1995
 <u>Γαλλία</u>	14 Ιουνίου 1985	26 Μαρτίου 1995
 <u>Ισλανδία</u>	19 Δεκεμβρίου 1996	25 Μαρτίου 2001
 <u>Ιταλία</u>	27 Νοεμβρίου 1990	26 Οκτωβρίου 1997
 <u>Κύπρος</u>	16 Απριλίου 2003	Σε αναστολή εφαρμογής

Κράτη μέλη	Ημερομηνία υπογραφής	Ημερομηνία πρώτης εφαρμογής
 <u>Λεττονία</u>	16 Απριλίου 2003	21 Δεκεμβρίου 2007 ^α
 <u>Λιχτενστάιν</u>	28 Φεβρουαρίου 2008	19 Δεκεμβρίου 2011
 <u>Λιθουανία</u>	16 Απριλίου 2003	21 Δεκεμβρίου 2007 ^α
 <u>Λουξεμβούργο</u>	14 Ιουνίου 1985	26 Μαρτίου 1995
 <u>Ουγγαρία</u>	16 Απριλίου 2003	21 Δεκεμβρίου 2007 ^α
 <u>Μάλτα</u>	16 Απριλίου 2003	21 Δεκεμβρίου 2007 ^α
 <u>Ολλανδία</u>	14 Ιουνίου 1985	26 Μαρτίου 1995
 <u>Νορβηγία</u>	19 Δεκεμβρίου 1996	25 Μαρτίου 2001
 <u>Αυστρία</u>	28 Απριλίου 1995	1 Δεκεμβρίου 1997
 <u>Πολωνία</u>	16 Απριλίου 2003	21 Δεκεμβρίου 2007 ^α
 <u>Πορτογαλία</u>	25 Ιουνίου 1991	26 Μαρτίου 1995
 <u>Ρουμανία</u>	25 Απριλίου 2005	Σε αναστολή εφαρμογής
 <u>Σλοβενία</u>	16 Απριλίου 2003	21 Δεκεμβρίου 2007 ^α
 <u>Σλοβακία</u>	16 Απριλίου 2003	21 Δεκεμβρίου 2007 ^α

Κράτη μέλη	Ημερομηνία υπογραφής	Ημερομηνία πρώτης εφαρμογής
 <u>Φινλανδία</u>	19 Δεκεμβρίου 1996	25 Μαρτίου 2001
 <u>Ελβετία</u>	26 Οκτωβρίου 2004	12 Δεκεμβρίου 2008
 <u>Σουηδία</u>	19 Δεκεμβρίου 1996	25 Μαρτίου 2001

Για τα χερσαία σύνορα και τα λιμάνια εφαρμόστηκε η Συνθήκη Σένγκεν από 26 Μαρτίου 1995 και από 30 Μαρτίου 2008 εφαρμόστηκε και για τα αεροδρόμια.

Η Βουλγαρία και η Ρουμανία δεν έγιναν μέλη της Ζώνης τον Σεπτέμβριο του 2012 και η περίπτωση τους θα εξεταστεί στο μέλλον ύστερα από αίτησής τους που υποβλήθηκε ξανά στο συμβούλιο Υπουργών Ε.Ε. , καθόσον απερρίφθη η πρώτη στις 8 Μαρτίου 2013, κατόπιν πρωτοβουλίας της Γερμανίας με την απειλή ότι θα βάλει βέτο συνεπικουρούμενη από την Αυστρία και την Φινλανδία, με την αιτιολογία ότι οι χώρες αυτές αποβλέπουν στην εισροή Ρουμάνων και Βουλγάρων σε χώρες της Ε.Ε. με εύρωστες οικονομίες. Η Κύπρος, λόγω της ιδιαίτερης εσωτερικής κατάστασης που επικρατεί εξαιτίας του κατεχόμενου βόρειου τμήματός της από την Τουρκία, δε συμμετέχει ακόμα στη Ζώνη Σένγκεν. Η Κροατία αναμένεται να καταστεί μέλος της ΕΕ την 1η Ιουλίου 2013 και είναι άγνωστο ακόμη πότε θα αρχίσει να ισχύει για εκείνη το κεκτημένο του Σένγκεν.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ τα οποία δεν υποχρεούνται να συμμετέχουν στη Ζώνη Σένγκεν είναι η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο, που επέλεξαν να διατηρήσουν κατά τη σύναψη της Συνθήκης του Άμστερνταμ τους συνοριακούς ελέγχους με τα άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, έχοντας ωστόσο τη δυνατότητα να εφαρμόζουν μερικές από τις διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν.

Στις 21 Δεκεμβρίου 2007, μετά την ένταξη των εννέα χωρών της ανατολικής Ευρώπης στη Ζώνη Σένγκεν, ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ζοζέ Μανουέλ Μπαρόζο δήλωσε:

Από σήμερα οι πολίτες θα μπορούν να ταξιδεύουν ανεμπόδιστα στις 24 χώρες του χώρου Σένγκεν —από την Πορτογαλία μέχρι την Πολωνία και από την Ελλάδα μέχρι τη Φινλανδία— χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά χερσαία και θαλάσσια σύνορα. Επιθυμώ να συγχαρώ τα εννέα νέα μέλη του Σένγκεν, την πορτογαλική προεδρία και όλα τα κράτη μέλη της Ένωσης για τις προσπάθειες που κατέβαλαν. Μαζί καταργήσαμε τους ελέγχους στα σύνορα —αυτά τα εμπόδια για την ειρήνη, την ελευθερία και την ενότητα στην Ευρώπη— δημιουργώντας παράλληλα τις προϋποθέσεις για μεγαλύτερη ασφάλεια.

Λειτουργία της Ζώνης Σένγκεν

Το κύριο χαρακτηριστικό είναι η κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα και η ενίσχυση των ελέγχων στα κοινά εξωτερικά σύνορα. Άλλα χαρακτηριστικά της Συμφωνίας Σένγκεν είναι:

- Κοινοί κανόνες περί ασύλου
- Το δικαίωμα της αστυνομίας να καταδιώξει άτομα και έξω από τα σύνορα της χώρας
- Διαχωρισμός στα αεροδρόμια σε «πτήσεις εντός Σένγκεν» και «πτήσεις εκτός Σένγκεν»
- Κοινή λίστα χωρών των οποίων οι πολίτες χρειάζονται βίζα
- Δημιουργία του συστήματος πληροφοριών Σένγκεν, το οποίο επιτρέπει σε αστυνομικά τμήματα να μοιράζονται κοινό τμήμα αρχείων καταζητούμενων και ανεπιθύμητων ατόμων καθώς και κλεμμένων αντικειμένων κ.λ.π., το οποίο ήδη από 10 Απριλίου 2013 άρχισε και λειτουργεί σε όλα τα κράτη-μέλη του κεκτημένου Σένγκεν.
- Κοινές προσπάθειες καταπολέμησης της διακίνησης ναρκωτικών

Πολίτες χωρών Ζώνης Σένγκεν

Οι πολίτες χωρών της Ζώνης Σένγκεν έχουν το δικαίωμα να ταξιδεύουν σε οποιαδήποτε χώρα της Ζώνης χωρίς την επίδειξη ταυτότητας ή διαβατηρίου, αν και συμβουλεύεται να έχουν ένα από τα δύο μαζί τους, αφού μπορεί να τους ζητηθεί να αποδείξουν την ταυτότητά τους, πχ, κατά την επιβίβαση σε αεροσκάφος ή σε έλεγχο της αστυνομίας. Ωστόσο θα χρειαστεί να επιδείξουν την ταυτότητά τους κατά την είσοδό τους στις χώρες της ΕΕ που δεν ανήκουν στη Ζώνη Σένγκεν.

Πολίτες τρίτων χωρών

Ένας πολίτης μιας χώρας εκτός Ζώνης Σένγκεν μπορεί να ταξιδέψει σε ένα κράτος μέλος για μια διάρκεια τριών μηνών (90 ημερών), με την προϋπόθεση ότι πληροί τους όρους Σένγκεν, δηλαδή να έχει στην κατοχή του έγκυρο διαβατήριο, θεώρηση εισόδου σύντομης διαμονής, να μπορεί να αποδείξει το σκοπό του ταξιδιού του, να έχει επαρκείς πόρους συντήρησης για την περίοδο παραμονής και για την επιστροφή και να μην είναι καταχωρημένος στο σύστημα πληροφοριών Σένγκεν για την άρνηση εισόδου (δεν πρέπει να θεωρείται επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη ή εθνική ασφάλεια όλων των κρατών Σένγκεν).

Δημόσια ασφάλεια και κεκτημένο του Σένγκεν

Το κεκτημένο του Σένγκεν περιλαμβάνει μέτρα με τα οποία καταργείται ο έλεγχος στα εσωτερικά σύνορα των χωρών και ενισχύεται η ασφάλεια των εξωτερικών συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το σημαντικότερο από τα μέτρα αυτά είναι η απαίτηση τα κράτη μέλη που έχουν εξωτερικά σύνορα της ΕΕ να είναι υπεύθυνα για να εξασφαλίζουν την πραγματοποίηση σωστών ελέγχων και την αποτελεσματική επιτήρηση των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ. Συνεπώς, οι επιθεωρήσεις και οι έλεγχοι στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ πρέπει είναι αρκετά αυστηροί για την παρεμπόδιση της λαθρομετανάστευσης, του λαθρεμπορίου ναρκωτικών και άλλων παράνομων δραστηριοτήτων.

Σε περίπτωση σοβαρού κινδύνου για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια εξουσιοδοτείται κάθε κράτος μέλος να αποκαταστήσει προσωρινά τους ελέγχους στα σύνορά του εντός της Ζώνης Σένγκεν και στη συνέχεια να ενημερώσει το συμβούλιο υπουργών της Ε.Ε. Σύμφωνα με έκθεση της FRONTEX, που παρουσιάστηκε στη συνεδρίαση του συμβουλίου υπουργών δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων της Ε.Ε. στις 7 Ιουνίου 2012 και προειδοποιούσε ότι τα ελληνοτουρκικά σύνορα θα εξακολουθούσαν και για το έτος 2013 να είναι πόλος έλξεως λαθρομεταναστών μέσω Τουρκίας, την οποία χαρακτήριζε “κέντρο διακίνησης βάσει οργανωμένου σχεδίου” και εξαιτίας της ανεξέλεγκτης καταστάσεως που επικρατούσε το εν λόγω συμβούλιο προέβη στην έκδοση απόφασης, σύμφωνα με την οποία θα δύνανται οι 24 χώρες-μέλη που έχουν υπογράψει τη Συνθήκη Σένγκεν (ελεύθερη κυκλοφορία στα εσωτερικά τους σύνορα) να επαναφέρουν τους ελέγχους στα δικά τους σύνορα για όλους τους ταξιδιώτες και για έξι μήνες, όταν κρίνουν ότι απειλούνται με μαζική είσοδο λαθρομεταναστών από άλλο κράτος-μέλος που είναι υπεύθυνο για τη φύλαξη των εξωτερικών συνόρων της Ε.Ε., όταν αυτή δεν είναι αποτελεσματική. Εκτός των υστέρων η μονομερής ενέργεια του κράτους αυτού θα πρέπει να αιτιολογηθεί απλώς στην Κομισιόν και τα λοιπά κράτη-μέλη, δηλαδή δεν υπόκειται εκ των προτέρων σε καμία έγκριση, όπως και στις περιπτώσεις “σοβαρής απειλής της δημόσιας τάξης ή εσωτερικής ασφάλειας” που ισχύει το ίδιο καθεστώς.

Κανονισμός «Δουβλίνο II»

Ο παρών κανονισμός αποσκοπεί στον προσδιορισμό, το συντομότερο δυνατό, του κράτους μέλους το οποίο είναι υπεύθυνο για την εξέταση μιας αίτησης ασύλου και στην αποτροπή της κατάχρησης των διαδικασιών ασύλου.

ΠΡΑΞΗ

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 343/2003 του Συμβουλίου της 18ης Φεβρουαρίου 2003 για τα κριτήρια και τους μηχανισμούς προσδιορισμού του κράτους μέλους το οποίο είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που έχει υποβληθεί σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας.

ΣΥΝΟΨΗ

Ο κανονισμός θέτει την αρχή ότι **ένα μόνο κράτος μέλος είναι υπεύθυνο για την εξέταση μιας αίτησης ασύλου**. Στόχος είναι η αποφυγή της αποστολής των αιτούντων άσυλο από τη μια χώρα στην άλλη, αλλά επίσης η αποτροπή της κατάχρησης του συστήματος με την υποβολή περισσότερων αιτήσεων ασύλου από ένα μόνο άτομο.

Επομένως, ορίζονται **αντικειμενικά και ιεραρχημένα κριτήρια**, προκειμένου να προσφέρουν τη δυνατότητα προσδιορισμού, για κάθε αιτούντα άσυλο, του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο.

ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ

Πρόσφυγας είναι «κάθε πρόσωπο, το οποίο, επειδή έχει δικαιολογημένο φόβο διωγμού λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικής προέλευσης, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ορισμένη κοινωνική ομάδα, βρίσκεται έξω από τη χώρα της υπηκοότητάς του και δεν μπορεί, ή εξαιτίας αυτού του φόβου, δεν θέλει να προσφύγει στην προστασία της χώρας αυτής»: Σύμφωνα με την Σύμβαση της Γενεύης «Περί του καθεστώτος των Προσφύγων» που υιοθετήθηκε διεθνώς στις 28 Ιουλίου 1951 (κυρώθηκε από την Ελλάδα το 1959) και τροποποιήθηκε με το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιουλίου 1967.

ΑΣΥΛΟ

Οι πρόσφυγες είναι μετανάστες που αναγκάζονται να εγκαταλείψουν την χώρα προκειμένου να διαφύγουν τον κίνδυνο που αντιμετωπίζουν στην χώρα που ζουν. Αναγκάζονται να καταφύγουν σε μια ξένη χώρα, συνήθως παράτυπα και χωρίς ταξιδιωτικά έγγραφα με σκοπό να ζητήσουν άσυλο. Ο προσδιορισμός του μετανάστη ως πρόσφυγα γίνεται από το Υπουργείο Εσωτερικών της Ελλάδος μέσω της Επιτροπής Ασύλου. Η αίτηση για άσυλο γίνεται από τον ίδιο τον μετανάστη ενώπιον των αστυνομικών αρχών ή τα τμήματα Διεύθυνσης Αλλοδαπών στην Αθήνα και την Θεσσαλονίκη. Η εξέταση του ασύλου γίνεται με προσωπική συνέντευξη από εξειδικευμένο αστυνομικό και διερμηνέα. Ο αιτών άσυλο μπορεί κατά την διαδικασία συνέντευξης να έχει παράσταση από δικηγόρο εάν το επιθυμεί. Από την στιγμή που ένας μετανάστης αιτείται άσυλο δεν μπορεί να φύγει από την χώρα. Υπεύθυνο για την στέγαση των αιτούντων ασύλου στην Ελλάδα είναι το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Ο αιτών άσυλο μετανάστης για να λάβει στέγαση κάνει αίτηση στα Κέντρα Υποδοχής. Τα παιδιά των αιτούντων άσυλο έχουν πρόσβαση σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες των δημόσιων σχολείων, ακόμη και με ελλιπή δικαιολογητικά. Ήδη με τον Ν.3907/2011 δημιουργείται αυτοτελής υπηρεσία ασύλου με αποστολή και έργο την άμεση εξέταση όλων των αιτημάτων ασύλου. Η υπηρεσία αυτή θα αποτελείται από μια κεντρική υπηρεσία με έδρα την Αθήνα και από περιφερειακά της γραφεία σε όποιες περιοχές της χώρας παρουσιάζουν μεταναστευτικά προβλήματα οξυμένα. Οι κρίσεις της εν λόγω υπηρεσίας περί χορηγήσεως ή μη ασύλου, υπόκεινται σε αξιολόγηση από μία άλλη ανεξάρτητη “επιτροπή προσφύγων” με δυνατότητα διαφοροποίησης και αλλαγής αποφάσεων. Για τη στελέχωση της επιτροπής αυτής έχει ζητηθεί βοήθεια από την Ε.Ε. και θα συμμετέχει και εκπρόσωπος της αρμοστείας του ΟΗΕ.

Κριτήρια

Τα κριτήρια για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο πρέπει να εφαρμόζονται σύμφωνα με τη σειρά παρουσίας τους. Θα εφαρμόζονται

ανάλογα με την κατάσταση που επικρατεί κατά τη στιγμή που ο αιτών το άσυλο υπέβαλε για πρώτη φορά την αίτησή του σε κράτος μέλος.

- **Αρχή της ενότητας των οικογενειών**

Εάν ο αιτών άσυλο είναι ασυνόδευτος ανήλικος, υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησής του είναι το κράτος μέλος στο οποίο ευρίσκεται νομίμως ένα μέλος της οικογένειάς του, εφόσον αυτό είναι προς το μείζον συμφέρον του ανηλίκου. Εάν δεν υπάρχει μέλος της οικογένειας, υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης είναι το κράτος μέλος στο οποίο ο ανήλικος υπέβαλε την αίτησή του για άσυλο.

Για τους ενήλικους, εάν ένα μέλος της οικογένειας του αιτούντος έλαβε άδεια παραμονής σε κράτος μέλος ως πρόσφυγας ή εάν η αίτηση του εν λόγω ατόμου τελεί υπό εξέταση, αυτό το κράτος μέλος είναι υπεύθυνο για την αίτηση ασύλου υπό τον όρο ότι το επιθυμεί ο ενδιαφερόμενος.

Επιπλέον, οι αιτήσεις ασύλου που υποβάλλονται ταυτόχρονα ή σε παραπλήσιες ημερομηνίες από πλείονα μέλη μιας οικογενείας μπορούν να εξετάζονται από κοινού.

- **Έκδοση αδειών διαμονής ή θεωρήσεων**

Το κράτος μέλος που χορήγησε στον αιτούντα ισχύοντα τίτλο διαμονής ή έγκυρη θεώρηση θα είναι υπεύθυνο για την αίτηση ασύλου. Εάν ο αιτών είναι κάτοχος περισσότερων αδειών ή θεωρήσεων που εκδόθηκαν από διαφορετικά κράτη μέλη, υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης ασύλου θα είναι το κράτος που εξέδωσε το έγγραφο με την απώτερη ημερομηνία λήξεως ισχύος.

Οι ίδιοι κανόνες ισχύουν εάν ο αιτών άσυλο είναι κάτοχος ενός ή περισσότερων τίτλων διαμονής που έχουν λήξει για διάστημα μικρότερο από πριν από δύο έτη ή μίας ή περισσότερων θεωρήσεων που έχουν λήξει για διάστημα μικρότερο από πριν από έξι μήνες, αλλά εφόσον ο αιτών άσυλο δεν έχει εγκαταλείψει το έδαφος των κρατών μελών.

- **Παράνομη είσοδος ή διαμονή σε κράτος μέλος**

Εάν ο αιτών διέβη παράνομα τα σύνορα ενός κράτους μέλους, αυτό το κράτος μέλος θα είναι υπεύθυνο να εξετάσει την αίτηση ασύλου. Η ευθύνη αυτή παύει να υφίσταται δώδεκα μήνες μετά την ημερομηνία κατά την οποία έλαβε χώρα η παράνομη διάβαση των συνόρων.

Όταν ο αιτών άσυλο διέμεινε σε κράτος μέλος για μία συνεχή περίοδο τουλάχιστον πέντε μηνών πριν υποβάλει την αίτησή του, το κράτος μέλος αυτό είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης. Εάν ο αιτών άσυλο διέμεινε για διάστημα τουλάχιστον πέντε μηνών σε πλείονα κράτη μέλη, υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης ασύλου είναι το κράτος μέλος της τελευταίας διαμονής.

- **Νόμιμη είσοδος σε κράτος μέλος**

Εάν υποβάλλει αίτηση ασύλου υπήκοος τρίτης χώρας σε κράτος μέλος όπου αυτός δεν υπόκειται σε υποχρέωση θεώρησης, υπεύθυνο είναι το κράτος μέλος υποβολής της αίτησης.

- **Αίτηση στο χώρο διεθνούς διέλευσης αερολιμένα**

Εάν υπήκοος τρίτης χώρας υποβάλλει αίτηση ασύλου στο χώρο διεθνούς διέλευσης αερολιμένα κράτους μέλους, αυτό το κράτος μέλος είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης.

Εξαιρέσεις

Εάν δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί το κράτος μέλος το οποίο είναι υπεύθυνο βάσει των κριτηρίων που απαριθμούνται, υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης είναι **το πρώτο κράτος μέλος** στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση ασύλου.

Ύστερα από αίτηση ενός άλλου κράτους μέλους, κάθε κράτος μέλος μπορεί να δεχθεί να διαπραγματευθεί μια αίτηση ασύλου για την οποία δεν είναι υπεύθυνο, για λόγους **ανθρωπιστικούς** και βάσει, εν μέρει, οικογενειακών ή πολιτισμικών κριτηρίων, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι συναινούν.

Αναδοχή του αιτούντος άσυλο

Το κράτος μέλος που έχει προσδιοριστεί ως υπεύθυνο για την αίτηση ασύλου πρέπει να **αναδεχτεί τον αιτούντα και να εξετάσει την αίτηση**. Εάν ένα κράτος μέλος στο οποίο έχει υποβληθεί αίτηση ασύλου θεωρεί ότι άλλη χώρα της ΕΕ είναι υπεύθυνη, μπορεί να απευθύνει προς αυτήν αίτημα αναδοχής της αίτησης.

Η αίτηση αναδοχής ή εκ νέου ανάληψης θα πρέπει να υποδεικνύει κάθε στοιχείο που επιτρέπει στο κράτος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα να προσδιορίσει εάν είναι πράγματι υπεύθυνο. Όταν το κράτος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα δέχεται την αναδοχή ή εκ νέου ανάληψη του ενδιαφερομένου προσώπου, αποστέλλεται στον αιτούντα αιτιολογημένη απόφαση που δηλώνει ότι η αίτησή του κρίνεται απαράδεκτη στο κράτος μέλος όπου υποβλήθηκε, και ότι υπάρχει υποχρέωση μεταφοράς του αιτούντος άσυλο στο κράτος μέλος που είναι υπεύθυνο.

Πλαίσιο

Ο κανονισμός του Δουβλίνου II αντικαθιστά τη σύμβαση του Δουβλίνου του 1990 η οποία όριζε τα κριτήρια για τον προσδιορισμό του αρμόδιου κράτους όσον αφορά την εξέταση αίτησης ασύλου. Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ εφαρμόζουν τον κανονισμό καθώς και η Νορβηγία, η Ισλανδία, η Ελβετία και το Λιχτενστάιν.

Προσπάθεια καταρτίσεως του Δουβλίνου Νο.3 μέχρι στιγμής δεν ευδοκίμησε. Εκτιμάται ότι αν κάτι τέτοιο ήθελε πραγματοποιηθεί αυτό θα ήταν εις βάρος της Ελλάδος αφού δεν θα έθιγε καθόλου το στοιχείο της υποδοχής της πρώτης χώρας μέλους της ΕΕ καθ'όσον η ΕΛΛΑΔΑ αποτελεί πύλη εισόδου υπηκόων τρίτων χωρών και μοιραίως όλοι οι απανταχού της Ε.Ε. λαθρομετανάστες που εισήλθαν μέσω Ελλάδος θα κατέληγαν για περαιτέρω ενέργειες (π.χ. άσυλο, απέλαση κ.λ.π.) στη χώρα μας.

